

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
I ACa 58/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 maja 2023 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

M. J. (dalej: Skarżący) pismem z 16 stycznia 2023 r. (data stempla pocztowego), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adwokata A.N. (pełnomocnictwo k. 106, I ACa 58/22), działając na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze strony na naruszenie prawa do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 z późn. zm.; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania), wniósł skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. I ACa 58/22, domagając się zasądzenia od organu na rzecz strony kwoty jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 6 000 zł tytułem

przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że „strona złożyła na adres komunikacji elektronicznej Sądu pismo procesowe w trybie elektronicznym po zaopatrzeniu go w podpis elektroniczny zgodnie z przepisami eIDAS. (...) Sąd procedujący w sprawie ignoruje fakt wniesienia pisma procesowego w postaci wniosku z dnia 10 grudnia 2022 r. i nie nadaje mu biegu. Powoduje to kwalifikowaną przewlekłość postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przez użyte we wskazanym przepisie określenie „rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie” należy przy tym rozumieć prawomocne zakończenie sprawy, nie tylko z uwagi na przedmiot ustawy, ale także biorąc pod uwagę okoliczności podlegające ocenie z punktu widzenia naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, którymi w myśl art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość są w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, czyli rozstrzygnięcia co do jej istoty. Celem wprowadzenia do ustawy przepisu o takiej treści było zdefiniowanie pojęcia rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, ze wskazaniem kryteriów oceny tego

stanu w konkretnej sprawie, przy czym same kryteria wzorowano na stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który rozpoznając skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 427, dalej: „Konwencja”), bierze pod uwagę czas trwania postępowania od jego rozpoczęcia do prawomocnego zakończenia.

Z powyższego wynika, że przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania jest badanie podniesionego przez skarżącego zarzutu, iż w sprawie doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu, z uwagi na przewlekłe prowadzenie postępowania od chwili jego wszczęcia do chwili jego prawomocnego zakończenia, czy też posługując się językiem Konwencji „rozpatrzenia sprawy”.

Powyższą konkluzję wspiera treść art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że postępowanie w sprawie trwa, czyli jest w toku, do chwili wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13).

Zasadności powyższego w żadnym stopniu nie podważa powołane przez Skarżącego orzecznictwo, w szczególności wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 3 lipca 2019 r., SK 14/18. Wskazane orzeczenie dotyczy bowiem postępowania o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu wydanemu w sprawie prowadzonej w trybie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w sprawie I ACa 58/22 zakończyło się 12 stycznia 2023 r. wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowienia odrzucającego skargę skarżącego o wznowienie postępowania. Podkreślić trzeba, że orzeczenie to jest postanowieniem prawomocnym. Nie przysługuje na nie zażalenie do Sądu Najwyższego (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 7 października 2021 r. III CZP 53/20).

Skarżący upatruje naruszenia jego prawa, w przewlekłym rozpoznawaniu jego wniosku o uzasadnienie wskazanego orzeczenia i powiązanego z nim wniosku

o zwolnienie od kosztów. Wskazać w tym miejscu trzeba, że czynność jaką jest sporządzenie uzasadnienia podejmowana jest po zakończeniu postępowania w sprawie. Z tego względu skarga, w której zarzuca się zwłokę w sporządzeniu uzasadnienia jest niedopuszczalna (z wielu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 września 2014 r., III SPP 205/14; 20 stycznia 2015 r., III SPP 234/15; 7 lipca 2022 r., I NSP 153/22).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

Z uwagi na odrzucenie skargi bezprzedmiotowe stało się rozpoznawanie wniosku o zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych.